

Rekommandation 28/2023
Forslag A 1951/UHN
Behandles af Udvalget for et Holdbart Norden

Betænkning over svar på REK 28/2023

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd tager svar på rekommandation 28/2023 til efterretning og afventer *politisk dialog* hvad angår Norden som ledende kraft for havsbaserad vindkraft.

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd anbefaler de nordiske regeringer

- at strömlinjeforma myndighetsprocesser för havsvindkraftsprojekt utan att lindra kravnivåer
- at främja högskolornas och universitetens samverkan för havsbaserad vindkraft, samt
- at stärka de nationella kraftnätsbolagens strategiska samverkan för integrerade, nordiska elnät

Svar fra de nordiske regeringer

Den havsbaserade vindkraften kan på kort och lång sikt bidra till högre elproduktionen och därmed öka takten i den gröna omställningen i de nordiska länderna. Det är därför viktigt med snabbare och mer förutsägbara tillstånds-, och myndighetsprocesser. EU-rättsakter, som exempelvis förnybardirektivet innehåller olika åtgärder för en ökad utbyggnad av fossilfri elproduktion, däribland havsbaserad vindkraft. Genom en gemensam lagstiftning på EU-nivå närmar sig de nationella myndigheterna varandra i fråga om strömlinjeformade processer. Samtidigt måste hänsyn tas till att varje nordiskt land har sina myndighetsstrukturer och nationella författningar vilket begränsar en anpassning av myndighetsprocesserna. Sverige pågår exempelvis en statlig utredning (En ordnad prövning av havsbaserad vindkraft, Dir. 2023:61) som syftar till att effektivisera, modernisera och samordna prövningen av havsbaserad vindkraft. Inom ramen för utredningen inhämtas kunskap och erfarenheter från bl a övriga nordiska länder.

De nordiska länderna samarbetar inom den nordiska institutionen Nordisk Energiforskning som bidrar till forskning på energiområdet. Havsbaserad vindkraft är

ett område där insatser har gjorts inom ramen för forsknings-samarbetet under de senaste åren. Nordisk Energiforskning möjliggör även samverkan mellan universitet och högskolor i Norden och Baltikum, bl.a. genom medel för forskarmobilitet.

De nordiska systemoperatörerna bedriver ett nära samarbete, både inom ramen för nätutveckling och systemdrift och elmarknad. Avseende nätutveckling kan exempelvis nämnas den gemensamma nordiska Grid Development Perspective 2023¹ som publicerades den 25 oktober förra året. Rapporten ger en översikt över den förväntade framtiden för det nordiska kraftsystemet och presenterar också en rad slutsatser om det nordiska kraftsystemet. Nordiska kraftsystemet är också väl integrerat redan idag, och integrationen fortsätter genom att exempelvis Aurora line nu byggs, en 38 mil lång 400 kV-ledning mellan Messaure i Sverige och Pyhänselkä i Finland, planerad drifttagning 2025. Inom systemdrift och elmarknad sker också ett nära samarbete, exempelvis via det gemensamägda företaget Nordic RCC i Köpenhamn, det gemensamma företaget för balansavräkning, esSett, i Helsinki eller den pågående nordiska integration av balansmarknaderna via programmet NBM (Nordic Balancing Model).

De nordiska regeringarna anser härmed att rekommendationen är delvis uppfylld.

Udvalgets synpunkter

Udvalget for et holdbart Norden noterer svaret fra de nordiske lande til rekommandationen om strøm-linjeforma myndighetsprocesser for havsvindkraftsprojekt utan att lindra kravnivåer hvoraf det fremgår at de nordiske lande har forskellige myndighedsstrukturer som påvirker processerne forskelligt. Udvalget bemærker henvisningen til EU-lovgivning der tilskynder og skaber rammerne for stømlignede processer. Udvalget finder det vigtigt at sikre grundige og effektive processer, som kan øge den grønne omstilling.

Udvalget ser med stor interesse på det arbejde der pågår i regi af Nordisk Energiforskning, og finder det tilfredsstillende at de nordiske systemoperatører samarbejder tæt om netudvikling, systemdrift og elmarkedet og ser gerne at dette styrkes. Udvalget noterer at Nordisk Energiforskning möjliggör även samverkan mellan universitet och högskolor i Norden och Baltikum, bl.a. genom medel för forskarmobilitet, men det fremstår ikke tydeligt om disse muligheder anvendes i praksis.

Kiruna, den 25. juni 2024

Tove Elise Madland (A)

Johan Andersson (S)

Karin Gaardsted (S)

Åsa Karlsson (S)

Emma Berginger (MP)

Kari-Anne Jønnes (H)

Staffan Eklöf (SD)

Himanshu Gulati (FrP)

¹ https://www.svk.se/siteassets/om-oss/rapporter/2023/svk_ngpd2023.pdf

Ola Elvestuen (V)